СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Николай Иванов Цонков, Университет за национално и световно стопанство; област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.7. Администрация и управление, научна специалност Администрация и управление (Регионален бизнес и ютилитис)

Относно: **Дисертационен труд на тема: „Устойчиво регионално развитие чрез кръгова икономика и въглеродно неутрално производство“**

Автор: докторант **Марин Светозаров Джеджоров**

Основние за становището: Съгласно ректорска **Заповед № РД-38-26/22.01.2026 г.,** с която съм определен за член на научно жури по процедура за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Регионално развитие) и в съответствие с решенията на журито, взети на неговото първо заседание

1. Общи сведения за процедурата и представените материали

Докторант Марин Светозаров Джеджоров се е обучавал в докторантска програма по Регионално развитие в СУ Св. Кл. Охридски” Докторантът е положил успешно изпитите по специалността, предвидени в индивидуалния учебен план, както и изпит по английски език. Той е отчислен с право на защита. Темата на труда е: "**Устойчиво регионално развитие чрез кръгова икономика и въглеродно неутрално производство**“. За постигането на поставената цел в дисертационен труд докторантът е формулирал поетапното решаване на основни задачи на дисертационния труд, разгледани в настоящето становище. Проведено е изследване и е направен пълен количествен анализ на надеждността на изселвания материал. Докторантът е запознат в достатъчна степен със състоянието на проблематиката, притежава задълбочени теоретични знания по специалността, умее да използва правилно литературния материал при провеждане на научни изследвания, при работа със специализирани програмни продукти, при анализа и тълкуването на постигнатите резултати, което показва способност за творческа интерпретация на зависимостите, известни от литературата.

Актуалност и обща характеристика

Дисертационният труд на докторант Марин Светозаров Джеджоров представлява задълбочено, оригинално, аналитично и интересно изследване в областта на кръговата икономика и устойчивото регионално развитие. Устойчивото развитие не е ново понятие и концепция, но отнесено към

регионалното развитие става актуално и придобива съвременен изследователски облик. Като регионалисти нашето схващане е, че всички социално-икономически, екологични, демографски и други процеси се характеризират с териториална специфика, т.е. случват се в конкретни региони. Всъщност модерното схващане за устойчиво регионално развитие обхваща процес на трансформация на регионите и държавите на национално равнище. Тази промяна се състои във въвеждане на кръгова икономика в регионите. Напълно споделям авторовото виждане, че регионите имат ключова роля в този процес, тъй като функционират като центрове за иновации, експериментиране с политики и локализирани инициативи за устойчивост. Проведен е критичен сравнителен анализ на съществуващи методи за определянето им, като се стига до заключение, че кръговата икономика пряко влияе върху намирането на нови и иновативни решения за развитието на Този нов модел на икономическо развитие предполага формиране на екологосъобразна социално-икономическа среда, която опазва околната среда. По този начин се променя начина на използване на ресурсите, като създава възможности от една страна за засилване на сътрудничеството между държавата, населението, бизнеса и университетите, а от друга за стимулиране на туристическото развитие. Разбира се въвеждането на кръговата икономика създава нови възможности и повишава потенциала за регионален икономически растеж. Именно поради тези причини изборът на автора за тема и проблемно поле са особено актуални. Още повече настоящият дисертационен труд очертава възможните стратегии, които да бъдат приложени и в български условия.

Съгласен съм с автора, че в този контекст се засилва необходимостта от системен преход към кръгова икономика и въглеродно неутрално производство като основа за устойчив икономически растеж без допълнително влошаване на околната среда. Интегрирането на принципите на кръговата икономика — намаляване, повторна употреба, рециклиране и възстановяване — с въглеродно неутрални производствени практики предлага реален път към устойчиво регионално развитие.

Дисертационният труд се състои от увод, 3 глави, заключение, използвани литературни източници 90, интернет източници 216, 4 таблици, 19 фигури, 2 приложения, резюме на научните приноси и списък на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд. Общият обем на труда е 312 страници, от които 171 страници приложения, които са текстови и са неразривна част от основния текст.

Оценка на резултатите и приносите на кандидата

Темата на дисертационния труд е несъмнено много актуална, като установяваме релевантност между изложението и формулираната тема. В методологически план докторант Джеджоров е формулирал основна цел и изследователски задачи. Така поставените задачи са изпълнени частично, както и основната цел е само отчасти реализирана. Предложената методология е релевантна на темата, основната цел и изследователската теза, но на практика тя не е приложена в рамките на дисертационния труд. В рамките на изследването докторант Джеджоров е постигнал някои теоретични и практико-приложни резултати.

Основният резултат, върху който бих искал да акцентирам, е опита да се систематизира научната теория по въпроса в областта на кръговата икономика

и устойчивото регионално развитие. Въпреки това липсва по категоричен начин въвеждането и дефинирането на категорийния апарат в областта.

Направен е опит да се анализира различните аспекти на кръговата икономика, като са разгледани практики по въпроса.

Също така авторът анализира, но не достатъчно задълбочено съществуващите въглеродно неутрални стратегии.

В последната глава докторант Джеджоров е направил опит да идентифицира предизвикателствата, бариерите и проблемните аспекти пред въвеждането на кръгова икономика с цел постигане на устойчиво регионално развитие.

По същество се запознах и частично приемам предложените 8 приноси на дисертационния труд, класифицирани от докторанта като научни и научноприложни. Те могат да бъдат отнесени към формулиране и обосноваване на резултатите от темата, но са прекалено много като предложение. Създаване на нови методи и конструкции, свързано с доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни области и проблеми е необходимо да бъдат базирани на реални резултати и най-вече на детайлно получаване на потвърдителни факти.

В заключение приемам, че е налице дисертационен труд във висока степен на завършеност. Получените резултати са представени по правилен начин, с достатъчно добре формулирани заключения, изводи и препоръки.

Критични бележки и препоръки

Докторант Джеджоров постига необходимите научни и практически приноси и резултати за труд от това естество. В този смисъл дисертацията има сътоветните реквизити на подобно научно изследване. В допълнение въперки добрите постижения в настоящият дисертационен труд откривам слабости и проблемни моменти, на които си заслужава да се обърне внимание. Бих искал да започна с формалните забележки.Желателно е задачите да бъдат кратко, точно и ясно формулирани, а към всеки от приносите да се отбележи съответният раздел, в който са разгледани и доказани. За по-добра прецизност с необходимостта от преструктуриране, прецизиране, фокусиране и логическа последователност на дисертацията. Критична бележка е, че уводът е прекалено голям, а отделните глави не са балансирани. В този смисъл предлагам да премести част литературния преглед в теоретичната друга глава, като и част от аккуалността във втора глава. По този начин могат да се направи един по-балансиран дисертационен труд, или друга алтернатива е трудът да бъде разделен на четири глави. Също така препоръчвам при следващи изследвания или при подготовка за публикуване на разработката да се допълни теоретичната част, както и другите глави с източници. Например пропуснати са автори (Борисов, Петров, Дулевски, Н.Цонков, Ениманев, Л.Георгиев и други), които имат редица изследвания в областта на устойчивото регионално развитие. Нужно е един труд да има и достатъчна научна обосновка в темана за устойчивите градове и проблемите в регионалното развитие в процеса на трансформация към кръгова (зелена) икономика. Като формална бележка можем да приемем липсата на достатъчно таблици, графики и фигури, които да онагледяват тезите на докторанта.

В съдържателно отношение съществена слабост е обстоятелството, че

докторантът не е използвал достатъчно пълноценно посочените изследователски методи. Разработката ще спечели, ако автора беше подготвил модел, съставен от показатели за анализ и оценка на степента на въвеждане на кръговата икономика в регионите.

Авторефератът е изготвен съобразно изискванията за подобен тип документи. Изложението представлява достатъчна по обем извадка от дисертационния труд. Отразена е основната част от изследванията, както и постигнатите резултати, обобщени са изводи, включени са приносите и публикациите, свързани с дисертацията. Считам, че Авторефератът удовлетворява изискванията. Приемам автореферата.

В заключение дисертационният труд преди да се предаде в ЦИНТИ се нуждае от преструктуриране, фокусиране и логическа последователност за да може да се покаже същинската му дисертационна актуалност и значение за националната икономика и регионалната наука.

Заключение

Дисертационният труд на тема: "Устойчиво регионално развитие чрез кръгова икономика и въглеродно неутрално производство“ с автор докторант Марин Светозаров Джеджоров е актуално изследване при което са изпълнени минималните национални изисквания. Може да се приеме, че обемът на събран и обработен материал отговаря на постигнатите резултати представени в дисертационния труд. Овладяни са теоретични знания и методични умения от докторанта, които му позволяват да събира, обработва и да интерпретира структурни данни, както и да обобщава научна информация. Дисертационният труд е разработен на базата на получени собствени резултати от докторанта, съчетани по подходящ начин с литературни и фондови данни.

Въз основа на гореизложеното, изпълнението на минималните изискуеми изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, както и Правилника на Софийски университет за прилагането му предлагам на уважаемото научно жури при СУ „Св. Климент Охридски“ да присъди ОНС „доктор“ на редовен докторант Марин Светозаров Джеджоров по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Регионално развитие) .

Член на журито:

(проф. д-р Николай Цонков)

Дата: 17 февруари 2026 г.

град София